

LÄÄKÄRILIITTO
LÄKARFÖRBUNDET

Kollegiaalisuus: haasteet ja mahdollisuudet

Joensuu
17.9.2012

Heikki Pälvé
Toiminnanjohtaja, SLL
LKT, anest.el.
Hallinnon pätevyys,
Ensihoidon
erityispätevyys

Wikipedia - kollegiaalisuus

- Noun
- Collegiality
- power and authority that is shared among peers, especially the sharing of collegiate power among Roman Catholic bishops.
- the word *collegiality* can connote respect for another's **commitment to the common purpose** and ability to work toward it. In a narrower sense, members of the faculty of a university or college are each other's colleagues; very often the word is taken to mean that. Sometimes *colleague* is taken to mean a fellow member of the same profession.

Suomen Lääkäriliiton kollegiaalisuusohjeiden tarkoituksena on **pitää yllä arvomukaista henkeä ja hyvää toveruutta** maan lääkärikunnan keskuudessa.

Ohjeet opastavat lääkäreitä käyttäytymään kollegiaalisesti työhön liittyvissä ja muissa keskinäisissä suhteissaan.

Ohjeiden tarkoituksena ei ole suojella lääkäriä puutteellisen ammattitaidon, virheellisen menettelyn tai väärinkäytöksiensä selvittämislä ja seurauksiltaan.

Ei korppi korpin silmää noki

Kollegiaalisuuden sisältö

- Edellyttää
 - sitoutumista yhteisiin pelisääntöihin ja etiikkaan
- Noudatetaan
 - potilaiden hoidossa hyväksyttävä hoitoindikaatioita,
 - hoitomenetelmiä ja – keinoja
 - ”...käytän vain lääketieteellisen tutkimustiedon tai kokemuksen hyödyllisiksi osoittamia menetelmiä.” (Lääkärinvala)
 - lääkäripalveluiden markkinointiohjeita

Kollegiaalisuuden haasteet

- **Kilpailu** potilaista
- Kuukausipalkasta suorite**palkkaan**
- Lääkärimäärän **kasvu** ja **kansainvälistyminen**
- Lääkärin **asema**: virkamies vai lääkäri?
- **Uudet toimijat** suhteessa lääkäriin
 - Lääkärin hallinnollinen asema hoidossa
 - vuokralääkäritoiminta
- **Uusi asenne** lähimmäisiin
 - yhteisöllisyyden merkityksen väheneminen
 - yksilöllisyyden merkityksen kasvu

”Tahdotko sinä....”

... niin myötä kuin vastamäessä...

Hippokrateen vala

Tulen pitämään vanhempieni arvoisena sitä, joka on opettanut minulle tämän taidon, ja jakamaan hänen kanssaan elatukseni, ja hänen tarvitessaan apua tulen sitä antamaan.

Hänen poikiaan... olen opettava... ilman palkkaa ja sopimusta.

Painostava kollegiaalisuus – kollegiaalisuus velvoittaa

- Oman etiikan vastainen toiminta
- Venyminen yli oman jaksamisen yhteisen hyvän palveluksessa
- Sanomattomat vaateet

Kansainvälisyys ja kollegiaalisuus ja työhyvinvointi

- Me olemme kansainvälinen ammattikunta
 - nyt vain tännekin on tulijoita
- Mikä muuttuu, jos kollegan syntyperä muuttuu?
 - Hoito monipuolistuu tavoiltaan, entä sisällöltään?
- Kollegiaalisuus on paitsi kotimainen niin myös kansainvälinen voimavara – ja käsite
 - professiolle ja yksittäiselle lääkärille
 - vrt. Bahrain 2011, Tsekki 2011, Puola 2011, Islanti 2001,...

professio

autonomia

kollegiaalisuus

Lääkärin kliininen autonomia on vaarassa

- Talous; kuilu tarpeen ja mahdollisuuksien välillä kasvaa
- Yksityistyminen
- Vakuutuslaitosten vaatimukset
- Työnjako; task-shifting, task-sharing, sharing of responsibility
- Valtion lakisäädöstasoiset hyökkäykset autonomiaan
 - Ajoterveyslainsäädäntö
 - Aseturvallisuuslainsäädäntö
 - Lasten seksuaalisen häirinnän lainsäädäntö

Professio on vaarassa

- Lääkäriprofession keskeistä elementtiä on lakisääteisesti heikennetty tarkoitushakuisesti
- Professio edustaa yhteiskunnassa instituutiota ja niiden merkitys ja arvostus on heikentynyt
 - presidentti, paavi, pappi, pomo,...

Kollegiaalisuuden mahdollisuudet

Emme ole yksin

- Työpaikalla
 - Kunnan/yrityksen palkkalistoilla
 - Suomessa
 - Maailmassa
-
- Meillä on turva professionissa, jos professiota vaalitaan. Sisältä sitä voi vaalia vain kollegiaalisuus
 - Meillä on tärkeä työkalu kliinisessä autonomiassa, mutta sitäkin tulee vaalia
 - Profession määrittävät moraalikoodit ovat kansainvälisiä (DoH, Medical ethics,...)
 - Kollegiaalisuuteen liittyvä tuki, turva, opastus on paikallista
 - Kollegiaalisuus ei ole vain saman ammattikunnan sisäistä vaan myös tehtävään liittyvää

Kollegiaalisuus (ja muut ohjeet)

On tarkoitettu auttamaan lääkäriä työssään

1§ Lääkärin on käyttäydyttävä kollegoitaan kohtaan suvaitsevasti ja osoittaen hyvää tahtoa.

Erimielisyydet voidaan yleensä sopia perehtymällä toisen näkökohtiin. Jos ammattiasioissa syntyy ristiriita, lääkärin tulee pyrkiä selvittämään erimielisyys suoraan kollegansa kanssa.

10 §

Kollegiaalisuutta koskevat erimielisyydet, joista ei muuten päästä sovintoon, on saatettava Suomen Lääkäriliiton sovittelaviksi tai ratkaistaviksi eikä niistä saa antaa tietoja asiaankuulumattomille

Profession autonomia

- Meidät pelastaa vain sitoutuminen lääkärin etiikan peruseriaatteisiin ja kollegiaalinen toiminta mukaan lukien epäkollegiaalisen toiminnan kollegiaalinen korjaaminen ja ohjaaminen takaisin oikealle tielle

- Edelliset lääkärisukupolvet ovat eettisellä toiminnallaan ja sitoutumalla profession käsitteen ylläpitoon taanneet meille hyvän yhteiskunnallisen aseman.
- Tämän sukupolven tehtävä on siirtää kapula eteenpäin

professio

autonomia

kollegiaalisuus

Airaksinen vertaa äitejä lääkäreihin. Kummankin työ on mahdotonta. Vastuu on niin suuri, että sitä ei kestä ilman itsepetosta. Lääkäreillä on omat yhdistyksensä ja kollegiaalisuuden sääntönsä, joiden avulla he selviävät, mutta äideillä ei ole institutionaalisen itsepetoksen mahdollisuutta. Ei ole mitään äitien liittoa, joka siloittelisi kuhmut. Jokainen äiti joutuu taistelemaan taistelunsa yksin.

Fil prof. Timo
Airaksinen, HS
8.2.2009

Kenestä on kyse?

Tuula Oksanen, syntynyt 1963
Helsingissä.

Työterveyden erikoislääkäri,
lääketieteen tohtori. Uran
huippuhetki: tohtorinväitös
vuonna 2009.

Tärkeää elämässä on työ,
puoliso, perhe ja ystävät.

Rentoutuu liikunnalla, omin laji
on spinning.

Toivoo ettei lääkäreiden työpaikoilla
kilpailu ohittaisi yhteisöllisyyttä.

Tuula Oksasen tutkijan utellaisuus
on nyt kohdistunut sosiaaliseen
epidemiologiaan. Se ei kysy, miksi
ihmiset eivät liiku, vaan tutkii, onko
ihmisillä lähellään paikkoja, jolssa liikkua.

Kollegiaalisuuden teemavuosi 28.2.2013 – 28.2.2014

Lääkäriliiton hallituksen päätös 8.6.2012
kollegiaalisuuden teemavuoden järjestämisestä.